

ПРОГРАМА И ПЛАН ЗА РАБОТА НА

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ

«Изгрев-1936»- с. Триград

ЗА 2023 ГОДИНА

1. ВЪВЕДЕНИЕ:

Във връзка със ЗНЧ и ЗЮЛНЦ читалището е регистрирано и е вписано в регистъра на сдруженията с нестопанска цел в агенция на вписванията както следва

Актуален учредителен акт – от 27.06.2022г.; ЕИК 000609297 ;

Решение № Фирмено дело: 20220627213859

Последни вписани промени в регистрацията са след Отчетно-изборно събрание на Общо-отчетно събрание на 09.06.2022 година. Представянето на читалището се осъществява заедно и поотделно от Председател - Ася Асенова Лоховска и Латинка Демирова Малковска, секретар. Дата на изтичане на мандата: 09.06.2025 година.

Съгласно ЗНЧ читалището е вписано в Регистъра на народните читалища към министерството на културата под № 2419, последно извършени промени в обстоятелствата са вписани на 27.06.2022г.

Настоящата годишна програма за развитие на читалищната дейност на НЧ „Изгрев-1936“-с. Триград през 2023 г. е съобразена с изискванията на чл. 26а, ал. 2 от Закона за народните читалища.

Съгласно чл. 2. (1) ЗЧН, Народно читалище „Изгрев-1936“- с. Триград, традиционно самоуправляващо се българско културно-просветно сдружение в с. Триград, което изпълнява и държавни културно-просветни задачи. В дейността му могат да участват всички физически лица без оглед на ограничения на възраст и пол, политически и регионални възгледи и етническо самосъзнание.

Съгласно чл. 2. (2) НЧ „Изгрев-1936“- с. Триград е юридически лица с нестопанска цел.

Изготвянето на Програмата за 2023 г. цели обединяване на усилията за развитие и утвърждаване на читалището, като важна обществена институция, реализираща културната идентичност на с. Триград, както и да се засили обществената роля като единствен традиционен културен и образователен център.

Основните направления и приоритети в дейността на читалището произтичат от ЗНЧ, ЗОБ, общинската културен политика осъществяване на основата на съществуващата нормативна уредба и чрез изпълнението на културния календар.

Изготвянето на Програмата за развитие на читалищната дейност през 2023 г. цели обединяване на усилията за развитие и утвърждаване на читалището като важна обществена институция, градяща културната идентичност на населението на с. Триград.

Тя обобщава най-важните моменти в работата на читалището, приоритети, цели и задачи, които ще спомогнат за развитието, укрепването и модернизирването му в общодостъпно и желано място за местната общност. Ще се работи за създаване на

условия за превръщането на институцията в културен център, утвърждаващ ценностите на гражданското общество.

Целите заложи в Програма за дейност 2023 г., са съобразени съгласно Чл. 3 (1) и (2) ЗНЧ и са насочени да задоволяват потребностите на населението на с. Триград свързани с:

1. Развитие и обогатяване на културния живот, социалната и образователна дейност в с. Триград и района.
2. Запазване на обичаите и традициите на местната общност.
3. Разширяване на знанията на гражданите и приобщаването им към ценностите и постиженията на науката, изкуството и културата;
4. Възпитаване и утвърждаване на националното самосъзнание;
5. Осигуряване на достъп до информация.

За постигане на целите се планират да се извършват основни дейности като:

1. Уреждане и поддържане на библиотеката след извършен ремонт.
2. Развиване и подпомагане на любителското художествено творчество.
3. Организиране дейността на групите, за инициране и провеждане на празненства, концертни чествания и иновативни дейности.
4. Създаване и съхраняване на етнографска колекция, съгласно Закона за културното наследство.

2.АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА ЧИТАЛИЩЕТО:

На територията на с. Триград функционира Народно читалище „Изгрев- 1936” .

Читалището има изключително значение за укрепване, популяризиране и развитие на българската идентичност, традиционната култура и духовни ценности

2.1. Външната среда осигурява следните възможности:

- *Културно разнообразие*
- *Сътрудничество с:*
 - Министерство на културата
 - Областна администрация Смолян;
 - Община Девин;
 - РЕКИЦ”Читалища”;
 - Читалища в общината и областта;
 - Фондация „Астика“- гр. Бургас;

2.2. Кои са силните страни на вътрешната среда:

- Кадрови ресурс с дългогодишен стаж в сферата на читалищната дейност;
- Материална база – обща площ 380кв.м., зали 8 бр., кабинети- 2бр.
- Интерес към търсене и развиване на нови форми на читалищна дейност;
- -работа с млади таланти;
- Сътрудничество на доброволци;

-планирани доброволчески инициативи за подпомагане на хора в неравностойно положение.

2.3. Слаби страни:

Територии, засегнати от обезлюдяване.

- спирала на намаляващото и застаряващо население;
- свиване на селските райони - показател за по-широка структурна криза на културния, икономически и трудов пазар;

2.4 Предизвикателства

- Как да работим и търсим нови подходи при реализиране на дейности с изкуствата и културата, за да посрещнем потребностите на оскъдното население и по-ниските нива на взаимодействие?
- Как да се включат възрастни населения в културни и художествени практики?

3.СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ

- Подпомагане на традиционните читалищни дейности и търсене на нови съвременни форми за тяхното развитие и предаване;
- Създаване на нови условия за развитие и утвърждаване на библиотеката при читалището като център за библиотечно-информационно обслужване на широк кръг потребители;
- Развитие на професионалните умения и повишаване на квалификацията на работещите в културната институция;
- Засилване интереса и краеведската дейност на местната общност към културно минало на с. Триград. Проучване, на автентични песни, съхранени в региона;
- Изграждане на реално партньорство с институции за реализиране на цялостната културна политика в с. Триград;
- Разширяване обхвата на дейността на читалището в обществено значими сфери, като социалната и информационно-консултантската;
- Формиране на читалището като място за общуване и контакти, успешни социални практики и дарителски акции, повишаване ролята на читалището за социална и културна интеграция на различните социални общности.
- Участие в местното самоуправление и процесите на развитие на гражданското общество, участие в разработването на местни стратегии и превръщането на читалището във фактор за обществен диалог в с. Триград.

4.РЕФЕРЕНТНИ ДОКУМЕНТИ

- Закон за народните читалища;
- Закон за обществените библиотеки;
- Закон за културното наследство;
- Закон за меценатството;
- Закон за закрила и развитие на културата;
- Наредба № 2 на МК, от 01.07.2019 г. Обн. ДВ. бр.54 от 9 Юли 2019г /;
- Общинска програма за развитие на община Девин.
- Договор към община Девин.

ОПЕРАТИВНИ ДЕЙНОСТИ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ НА ПЛАН-ПРОГРАМАТА

А. БИБЛИОТЕЧНА ДЕЙНОСТ

Като неразделна част от читалището библиотеката активно участва в организирането на културния живот в селото. Библиотечната дейност е една от дейности за читалището като културна институция. Чрез нея то се включват в националната мрежа от библиотеките у нас.

Дейността на библиотеката през 2023 г. ще включва:

1. Актуализиране на библиотечния фонд на читалищната библиотека, чрез закупуване на нова литература, абонамент, дарение, кандидатстване с проект пред МК и други организации.
2. Поддържане на обществена библиотека на свободен достъп за библиотечно обслужване на около 100 читатели.
3. Изготвяне на библиографски справки по различни теми;
4. Инициатива „Книга за всеки” – въвеждане на системата за патронажно обслужване на възрастни читатели и такива с физически увреждания;
5. Провеждане традиционни срещи „На гости в библиотеката”;
6. Вечери и литературни четения с участието на местни литературни творци и почитатели на словото; Четене от изявени европейски автори;
7. Експониране на изложби, кътове с литература, викторини и други .
8. Организиране на индивидуална и културно-масова дейност с различни целеви групи: /деца, ученици, възрастни/; обособяване на тематични кътове по повод празници и годишнини; предоставяне на онлайн информация и предоставяне на презентации, посветени на значими събития и личности;
9. Повишаване квалификацията на читалищното ръководство, чрез участие в организирани обучения от Регионална библиотека „Николай Вранчев“ – Смолян и РЕКИЦ „Читалища“.

Б. ЛЮБИТЕЛСКО ХУДОЖЕСТВЕНО ТВОРЧЕСТВО

Съществена част от дейността на читалището е грижата за разширяване и развитие на любителското художествено творчество.

Художественотворческата дейност в читалището **цели** запазване и *развитие на традиционните ценности* на българския народ, съхранение на обичаите и традициите, както и създаване на нови традиции, породени от нуждите на местните общности. Чрез тази дейност, читалището ще работи за привличане на *млади хора* за участие в инициативи на читалищните самодейни колективи. С изявите на читалището ще се работи за развитие и обогатяване на културния живот в населеното място, за утвърждаване на националното самосъзнание и отчитане и съхранение богатството на местната култура. Чрез тази дейност читалището ще има възможност за популяризиране на общината, областта, страната и чужбина.

Към читалището за творчески сезон 2022/2023 функционират:

1.Образователни дейности:

Кръжоци, клубове, школи по изкуства (*кратко описание*);

Кръжок „Млад природозащитник“- изучава екологичните проблеми на района- флората и фауната, Кръжок „Приложни изкуства“- проучва старините занаяти за района.

Музейни колекции (*кратко описание*).

В етнографската сбирка са подредени предмети от бита на хората от района.

2.Любителско творчество (поддържане и изяви на художествени състави);

Фолклорни състави *и формации (кратко описание)*;

Женска певческа група за автентичен фолклор- издирва и съхранява устното нематериално наследство на хората от района.

Предоставяне на компютърни услуги и интернет -да;

3. Организиране на празници, фестивали, събори, изложби, творчески вечери, граждански инициативи, спортни занимания и др. с местно, регионално, национално и международно значение.

Женската група за автентичен фолклор ще участва на концерт за 1 март, 24 май, на фестивала „Орфически мистерии- 2023“ с. Триград възпроизведе обичая „Среде лято“ – напяване на китките. Групата ще участва на фестивала „На мегдана“ в с. Кестен, провеждан от фондация „Астика“- гр. Бургас, празника на минералната вода гр Девин. На националния събор „Рожен“ и други.

4. Поддържане и доказани изяви на художествени състави и създаване на нови; ангажирано участие в *общинските конкурси, празници* и др. прояви.

Ще вземем участие в национални онлайн конкурси.

5. Специално внимание и подкрепа на младите дарования за включването им в местни творчески инициативи със *заинтересовани институции* относно, културното възпитание младите хора и стимулиране на творческите им възможности /музика, фолклор, традиционни изкуства, краезнание, литература и др.*през летните месеци*.

6. Събиране на материали за културно-историческото минало и етнографията на селото и включването на избрани от тях в етнографската сбирка.

В. ОРГАНИЗАЦИОННА ДЕЙНОСТ

1.Планувани заседания на читалищното настоятелство и събрания отчетни/отчетно-изборни/извънредни.

През 2023г. ще се проведе годишно-отчетно събрание и заседание на читалищно настоятелство.

2.Предоставяне на изисквана документация към Регистър на народните читалища в Министерството на културата./ Наредба № 2 от 1 юли 2019 г. за реда за водене на регистъра на народните читалища и на читалищните сдружения

КУЛТУРЕН КАЛЕНДАРЕН

Месец	Събитие	Място	Дата
Януари	1. Битова вечер на тема : „Край огнището“.	Читалището	12.01.2023г.
	2. Спортно състезание „Весела пързалка“ с учениците от ОУ „Иван Вазов“.	Край селото	20.01.2023г.
	3. 175 години от рождението на Христо Ботев- рецитал.	Библиотеката	30.01.2023г.
	4. Сбирка на членовете на клуб „Плетиво“.	Библиотеката	ежеседмично /зимата/
	5. 160 години от рождението на Алеко Константинов- литературна беседа „Бай Ганьо днес“	Библиотеката	27.01.2023г.
	6. Продължаване на кампанията „Чети с мен“- работа с клуба „ Приятели на книгата“.	Библиотеката	ежемесечно
Февруари	1. Изложба на материали за живота и дейността на В. Левски, литературна изложба на творби посветени на делото му.	Библиотеката	12.02.2023г.
	2. Рецитал посветен на делото на Апостола на свободата.	Училището	19.02.2023г.
	3. 145 години от рождението на Пейо Крачолов Яворов- литературно четене „Любовната лирика на Яворов“.	Библиотеката	22.02.2023г.
	4. Здравна беседа в пенсионерския клуб „Заболяване на двигателната система “.	Малкия салон	28.02.2023г.
	5. 140 години от рождението на Стоян Дринов- посещение в детската градина.	Детската градина	28.02.2023г.
Март	1. Посрещане на Баба Марта, изложба на мартенички, подаряване на мартенички, отбелязване на деня на самодееца с женската певческа група.	В селото	01.03.2023г.
	2. Възпроизвеждане на обичая „ Палене на стара Марта“.	Площада	14.03.2023г.

	<ol style="list-style-type: none"> 3. Литературна изложба на творби, отразяващи Руско-турската освободителна война- в чест на Националния празник 3-март. 4. „8 март- Международен ден на жената“- общоселско тържество 5. 21 март- световен ден на поезията- в света на българската любовна лирика- Литературна вечер. 6. 22 март- международен ден на водата и посрещане на първа пролет. 	<p>Библиотеката</p> <p>Заведение</p> <p>Библиотеката</p> <p>Библиотеката</p>	<p>03.03.2023г.</p> <p>08.03.2023г.</p> <p>21.03.2023г.</p> <p>22.03.2023г.</p>
Април	<ol style="list-style-type: none"> 1. Отбелязване на деня на хумора- 01 април. 2. Международен ден на детската книга- 02.04.- четене в началния курс. 3. Седмица на детската книга и изкуства- конкурс на рисунка по епизоди от любими детски произведения- учениците на ОУ „ Ив. Вазов”. 4. Отбелязване деня на земята- 22 април. 5. 147 години от „Априлското въстание“- рецитал на патрония празник на училището. 6. Излет в околностите на селото с учениците от кръжока „Лечебни растения“ 7. Подаряване на книжки на първокласниците за празника на буквите. 	<p>Малкия салон</p> <p>Училището</p> <p>Училището</p> <p>Библиотеката</p> <p>Училището</p> <p>Местност „Шутия мост“</p> <p>Училището</p>	<p>01.04.2023г.</p> <p>02.04.2023г.</p> <p>20.04.2023г.</p> <p>22.04.2023г.</p> <p>20.04.2023г.</p> <p>30.04.2023г.</p> <p>30.04.2023г.</p>
Май	<ol style="list-style-type: none"> 1. 130 години от рождението на Елисавета Багряна- литературно четене. 2. Празник на Европа. 3. 22 май- Международен ден за опазване на биологичното разнообразие- поход и беседване с кръжочниците по билкарство. 	<p>Библиотеката</p> <p>Библиотеката</p> <p>Местност „Паметково“</p>	<p>06.05.2023г.</p> <p>09.05.2023г.</p> <p>22.05.2023г.</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 4. Организиране на общоселско тържество посветено на 24 май- ден на славянската писменост и култура. 5. Световен ден за борба против тютюнопушенето- беседа с учениците . 	<p>Малкия салон</p> <p>Училището</p>	<p>24.05.2023г.</p> <p>31.05.2023г.</p>
Юни	<ol style="list-style-type: none"> 1. 1 юни- ден на детето- литературна музикална програма, конкурси, състезания с ОУ и ЦДГ. 2. 2 юни- ден на Ботев- презентация и щафетно четене на Ботеви стихове. 3. 5- юни Международен ден за опазване на околната среда. 4. 120 години от рождението на Никола Фурнаджиев- рецитал 5. Еньовден- магическата сила на билките: излет до околностите на селото с учениците от ОУ „Иван Вазов“- с. Триград. 6. 26 юни- международен ден за борбата с наркоманията. 7. Участие във фестивали- допълнително определяне. 	<p>Детската площадка</p> <p>Библиотеката</p> <p>Сред природата</p> <p>Библиотеката</p> <p>Местност „Миркова вода“</p> <p>Читалището</p>	<p>01.06.2023г.</p> <p>02.06.2023г.</p> <p>05.06.2023г.</p> <p>30.06.2023г.</p> <p>24.06.2023г.</p> <p>26.06.2023г.</p> <p>30.06.2023г</p>
Юли	<ol style="list-style-type: none"> 1. Лятно училище по български и руски език с учениците от ОУ „Ив. Вазов” – 1-8 клас. 2. Участие на женската фолклорна група на „ Орфическите мистерии”- празника на селото. 3. Събиране на билки с кръжочниците. 4. Отбелязване на 186 години от рождението на Васил Левски. 	<p>Библиотеката</p> <p>Центъра</p> <p>Ливадите</p> <p>Библиотеката</p>	<p>15.07.2023г.</p> <p>29.07.2023г.</p> <p>28.07.2023г.</p> <p>17.07.2023г.</p>
Август	<ol style="list-style-type: none"> 1. Възпроизвеждане на обичая „ Среде лято”. 2. Вечер на талантите- литературно музикална програма от местните и 	<p>Площада</p> <p>Детската площадка</p>	<p>07.08.2023г.</p> <p>31.08.2023г.</p>

	<p>гостуващите деца.</p> <p>3. Презентация на тема „Забележителностите на Триград“ с гостуващите деца и възрастни хора.</p> <p>4. Конкурс за написване на съчинение на тема „ С какво ще запомня тази лятна ваканция“.</p> <p>5. 130 години от рождението на Владимир Маяковски- презентация.</p>	<p>Читалището</p> <p>Библиотеката</p> <p>Библиотеката</p>	<p>31.08.2023г.</p> <p>31.08.2023г.</p> <p>20.08.2023г.</p>
Септември	<p>1. 6 септември- 133 години от съединението на България.</p> <p>2. Вечерен празник на плодородието- кулинарно състезание за най- вкусно местно ястие.</p> <p>3. 22 септември- Ден на независимостта на България.</p> <p>4. Среща и разговор и представяне на производителите на местни еко-продукти.</p> <p>5. 125 години от рождението на Димитър Галев- препрочитане на откъси от железния светилник.</p> <p>6. Отбелязване на 100 години от септемврийското въстание.</p>	<p>Малкия салон</p> <p>Пред читалището</p> <p>Малкия салон</p> <p>Заведение</p> <p>Библиотеката</p> <p>Библиотеката</p>	<p>06.09.2023г.</p> <p>14.09.2023г.</p> <p>22.09.2023г.</p> <p>30.09.2023г.</p> <p>30.09.2023г.</p> <p>23.09.2023г.</p>
Октомври	<p>1. Отбелязване деня на възрастните хора, празнуване на златни сватби, посещение на дълголетници.</p> <p>2. 20.10.- международен ден за борба с остеропорозата.</p> <p>3. Среща на самодейците с учениците с цел запознаване с особеностите на местния фолклор.</p> <p>4. 125 години от рождението на Христо Смирненски- четене на стихове.</p>	<p>Заведение</p> <p>Библиотеката</p> <p>Училището</p> <p>Библиотеката</p>	<p>01.10.2023г.</p> <p>20.10.2023г.</p> <p>30.10.2023г.</p> <p>31.10.2023г.</p>
Ноември	<p>1. Денят на народния будител- рецитал с учениците от средния курс, литературна изложба.</p>	<p>Училището</p>	<p>01.11.2023г.</p>

	<p>2. „ В работилницата на Дядо Коледа”- изработване на сурвачки, играчки за елхата в центъра на селото с родители и ученици.</p> <p>3. Вечер посветена на ръчното плетиво- търсене на модели по интернет и изучаване на техники за плетене.</p> <p>4. Общоселска седянка и разказване на приказки за колуканджури- обичая „Сеене на арпо“.</p> <p>5. 110 години от рождението на детския писател Асен Босев- колективно четене.</p>	<p>Библиотеката</p> <p>Библиотеката</p> <p>Етнографската сбирка</p> <p>Библиотеката</p>	<p>30.11.2023г.</p> <p>15.11.2023г.</p> <p>30.11.2023г.</p> <p>30.11.2023г</p>
Декември	<p>1. Съвместно с клуба на инвалидите да организираме празник за хората с неравностойно положение.</p> <p>2. 95 години от рождението на киргизкия писател Чингиз Айматов- разглеждане на повестите“ Тополчице моя“ и „Джемиле“.</p> <p>3. Конкурс за най- красива сурвачка, изложба на сурвачки, конкурс на рисунки на теми ” Коледа в моето семейство” и ” Коледа в гората”.</p> <p>4. Съвместно с кметство Триград да се организира зимен празник и посрещането на Новата година.</p>	<p>Заведение</p> <p>Библиотеката</p> <p>Библиотеката</p> <p>Площада</p>	<p>03.12.2023г.</p> <p>15.12.2023г.</p> <p>20.12.2023г.</p> <p>31.12.2023г.</p>

ДРУГИ ДЕЙНОСТИ

-участие в местни, регионални, национални празници и международни фестивали;

-инициатива от международно и национално значение:

-участие на женската фолклорна група на международния фестивал в гр. Неделино;

-участия на работещите в читалищата в обучения за повишаване на квалификацията, работни срещи, дискусии и други форми за развитие на капацитета на служителите:

-участие в обучения и експертни консултации от РЕКИЦ „Читалища”:

Дискусионен форум на тема:
„Читалищата -културни пространства за млади дарования“

указания на Министерство на културата за условията и реда за разпределение на годишната държавна субсидия за народните читалища, по чл. 23 от ЗНЧ.

ИНДИКАТОРИ ЗА ОЦЕНКА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА:

- брой регистрирани членове, събран членски внос- 54 члена, събран членски внос- 223лв.
- брой посетители на предоставяни от читалището услуги-190;
- брой читатели- 83;
- брой нови книги и абонамент- 26 книги, 4 –ри абонамента;
- брой предоставени услуги- 3;
- брой и качество на проведени празненства, концерти, чествания- 16 броя участия;
- брой организирани групи и постижения- 3;
- брой участия в местни, регионални, национални и международни изяви и конкурси- 3;
- награди от участия в конкурси, фестивали и празници- 3;
- брой кандидатстване и спечелени и финансирани проекти-0;
- поведени събрания – общи и на настоятелството- 1 общо и 4-ри на настоятелството;
- извършена пререгистрация на читалището в определения от ЗНЧ срок- 27.06.2022г.
- общ бюджет на читалището за предходната година- 15713лв.

ФИНАНСИРАНЕ

- Субсидия от държавния бюджет за делегирани от държавата дейности съгласно чл.23 (1);
- Субсидия за дейност от Община Девин, съгласно чл.26а (3) от Закон за Народните Читалища;
- Собствени средства от регламентирана стопанска дейност и членски внос;

СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОТЧЕТ НА ПРОГРАМАТА

Срокът за изпълнение на Програмата е в рамките на бюджетната 2023 година; Съгласно чл. 26а, ал. 4 от Закона за народните читалища Председателят на читалището представя в срок до 31.03.2023 г. пред Кмета на Община Девин и Общинския съвет доклад за осъществените дейности в изпълнение на Програмата и за изразходваните от бюджета средства през 2023 г.

При отчитане на дейностите в изпълнение на Програмата ще бъдат отчетени и индикаторите за оценка на изпълнението.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Настоящата едногодишна програма за развитие на Читалище „Изгрев- 1936“- с. Триград.

е вариант и процес във времето, един от начините, който ще се търси в бъдеще, за да стимулира развитието на общността.

Забележка: Програмата е отворена за допълнения. Тя визира най-общите положения, залегнали в плановете за работа през предстоящата 2023 година. Промени по програмата се съгласуват с читалищното настоятелство и се представят в Община Девин.

Изготвил:

/Латинка Малковска/

Секретар на НЧ “Изгрев- 1936 ” – с. Триград